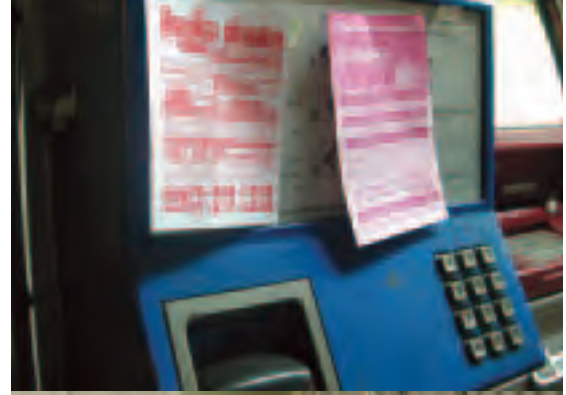

5

การระบาคและ กลไกของ หนี้เงินค่วน

“

ภาวะหนี้ท่วมตัวไม่เพียงส่งผลร้ายต่อเศรษฐกิจของประเทศ แต่ส่งผลถึงการดำรงชีวิตในปัจจุบันของลูกหนี้ และอนาคตที่มีคมนเพราะสิ้นไร้การออม มีรายได้เท่าไรก็ไปจบลงที่การชำระหนี้ การเป็นหนี้คือความทุกข์สาหัสของลูกหนี้เมื่อไม่มีปัญญาจ่ายคืนได้ เพราะจะถูกกดคั่นอย่างหนักหน่วงจากเจ้าหนี้ ซึ่งอาจนำไปสู่ทางออกที่ไม่พึงประสงค์ คือ เกิดอาการเครียดจนซึมเศร้า เป็นโรคจิตประสาท จนถึงการฆ่าตัวตาย หรืออาจลงเอยด้วยการก่อคดีอาชญากรรม

ปัญหาการกลไกของหนี้เงินค่วนต่างๆ ที่ปะทุเห็นชัดเจนในปี 2548 ชี้ว่า ความยากจนคงจะไม่มีวันหมดไปจากสังคมไทยเป็นแน่ เพราะแม้สถานะเศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่างต่อเนื่องดูเหมือนว่าประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ทว่าค่าครองชีพก็ทยานสูงขึ้นเทียมกันหรือสูงกว่า จนครอบครัวจำนวนมากเกิดปัญหารายจ่ายสูงกว่ารายได้ ต้องดิ้นรนขวนขวายกู้หนี้ยืมสินจนเกิดภาวะ "หนี้สินท่วมตัว" ซึ่งมีทั้งหนี้ที่เกิดจากความเต็มใจเพื่อสนองความต้องการทางด้านวัตถุ หนี้ที่เกิดจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจส่วนตัว และหนี้ไม่รู้จบจากความไร้เดียงสาไม่ทันเหลี่ยมคู่ทางธุรกิจบริการสินเชื่อหรือแก๊งเงินกู้นอกระบบ

ประชาชนไม่จับจ่าย เศรษฐกิจย่ำแย่ไม่โต

ด้วยหวังกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงส่งเสริมให้ประชาชนจับจ่ายใช้สอยและลงทุนกันมากขึ้น โดยสนับสนุนธุรกิจให้บริการสินเชื่อทั้งที่เป็นสถาบันการเงินทางการเงินอย่างธนาคาร และสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร จนกลายเป็นแหล่งเงินกู้ที่เข้าถึงง่ายสำหรับประชาชน แต่การเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้สะดวกมีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย

ส่วนดี คือช่วยให้การดำเนินธุรกิจและการดำเนินชีวิตคล่องตัวขึ้น สามารถนำมาเป็นทุนเพื่อการใช้จ่ายในการสะสมสินทรัพย์ประเภททุนที่สามารถสร้างหรือมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป สามารถลดคั่นทุนจากการกู้ยืมเงินนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงมาก

ส่วนเสีย คือ ถ้าไม่มีวินัยทางการเงินที่ดีแล้ว การเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ง่ายจะส่งผลเสียอย่างรุนแรง โดยเฉพาะการกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายไปกับสินทรัพย์ที่มีแนวโน้มเสื่อมค่าสูง ไม่ได้สร้างผลตอบแทนกลับคืนแต่กลับสร้างภาระหนี้สินเพิ่มสูงขึ้น

คนไทยสนใจก่อนหนี้มากกว่าการออม และส่วนมากเป็นหนี้ "นอกระบบ"

ภาวะหนี้สินมีความสัมพันธ์ชัดเจนต่อปัญหาความยากจน ดังรายงานเรื่อง "ปัญหาความยากจนในสังคมไทยกับภาระหนี้สินภาคครัวเรือน" ของศูนย์วิจัยกสิกรไทย ในปี 2547 ที่พบว่าการก่อหนี้ของประชาชนไทยยังคงเป็นไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นและยังมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับการเพิ่มขึ้นของรายได้ ในปี 2548 มีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรใช้จ่ายและการออมของประชาชน และนัยของแนวโน้มคุณภาพของแรงงานหลังวัยเกษียณ ได้ข้อสรุปที่น่าสนใจ คือ¹

ระดับการออมของครัวเรือนที่เคยอยู่ในระดับสูง แต่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง คือ จากระดับสูงสุทธ้อยละ 35 ในปี 2534 ลดลงค่าเหลือร้อยละ 31 ในปี 2546 การลดลงของการออมสุทธิภาครัฐและภาคครัวเรือนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การออมในภาพรวมของประเทศลดลงเป็นเพราะ

1. การออมภาคครัวเรือนลดลงจากการเพิ่มขึ้นของการบริโภค โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าคงทน เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ การเพิ่มขึ้นของการบริโภคในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งเกิดจากการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ยืมได้สะดวกขึ้น

2. ครัวเรือนทุกกลุ่มอายุมีการอุปโภคบริโภคเพิ่มสูงขึ้น อัตราการออมของกลุ่มผู้มีรายได้น้อยลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มรายได้อื่น ปัจจัยที่ทำให้การออมของภาคครัวเรือนลดลงคือ การสามารถเข้าถึงการกู้ยืมได้สะดวกกว่าเดิม ทำให้เกิดชะล่าใจและไม่กังวลว่าเงินจะขาดมือเมื่อมีเหตุจำเป็น

การทวงหนี้แบบกัดไม่ปล่อย

เมื่อเกิดความสัมพันธ์ "เจ้าหนี้-ลูกหนี้" หากลูกหนี้ผิดนัดชำระเงิน ก็เกิดการทวงหนี้ขึ้น ซึ่งมีหลายวิธีด้วยกันคือ กรณีหนี้ในระบบ สถาบันการเงินจะมีทั้งส่วนที่เป็นฝ่ายติดตามทวงหนี้ของสถาบันฯเอง และส่วนหนึ่งใช้วิธีว่าจ้างบริษัทรับทวงหนี้จากภายนอก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสำนักงานบริการด้านกฎหมาย โดยสถาบันการเงินให้ผลตอบแทนในอัตราร้อยละ 20 - 40 หากติดตามหนี้กลับมาได้

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการติดตามทวงหนี้แบบ "ไม่ไว้หน้า" จิกกัดไม่ปล่อย ลูกหนี้หลายรายถูกคุกคาม และถูกตามรังควานจากการทวงหนี้ ที่ว่ากันว่าไม่ต่างอะไรจากการชู้กรรโชกหรือทำร้ายจิตใจลูกหนี้ บางรายเข้าขั้นคุกคามไปถึงผู้คนในครอบครัว ประจານี้ให้ลูกหนี้ต้องอับอายในที่ทำงานด้วยการบอกกล่าวกับบุคคลที่สาม

ในกรณีเงินกู้นอกระบบ ส่วนใหญ่ผู้ให้กู้จะเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือชุมชน ซึ่งวิธีการทวงหนี้จะมีหลากหลายรูปแบบ ยิ่งกว่าหนี้ในระบบ มีทั้งการข่มขู่คุกคามที่อาจรุนแรงถึงขั้นทำลายทรัพย์สินและทำร้ายร่างกายอย่างที่ปรากฏเป็นข่าวให้ได้ประจักษ์กันบ่อยครั้ง

สินเชื่อส่วนบุคคลกับดอกเบี้ยสุกโหด

ก่อนหน้าวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 มีสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า นีออนแบงก์ (non-bank) ได้เปิดให้บริการ "สินเชื่อส่วนบุคคล" หรือเรียกง่ายๆ ว่า "บริการให้กู้เงินด่วนอย่างรวดเร็ว" ขึ้นมากมาย เช่น อีชีบาย จีอีแคปปิตอล ควิกแคช และอีออน เป็นต้น ด้วยวิธีการโฆษณาของสถาบันเหล่านี้ที่เน้นความง่ายในการเข้าถึงเงิน ทำให้มีผู้บริโภคจำนวนมาก "หลง" เข้าไปเป็นลูกค้า โดยไม่ได้ตระหนักเลยว่า ตอนกันั้นง่ายจริง แต่การทำให้ตัวเองพ้นภาระหนี้สินกับนีออนแบงก์เหล่านี้ช่างยากเหลือเกิน จนวันที่ 21 พฤศจิกายน 2548 นายความอิสระและผู้บริโภคจำนวน 7 ราย ได้แจ้งความดำเนินคดีกับบริษัทสยามเอแอนด์ซี หรืออีชีบาย ในข้อหาเรียกดอกเบี้ยเกินกว่าอัตรากฎหมายกำหนด เรื่องดอกเบี้ยโหดนีออนแบงก์ จึงกลายเป็นกระแสร้อนแรงในช่วงปลายปี 2548

ประสบการณ์ของผู้บริโภครายหนึ่งที่ถูกเงินจากบัตรเครดิตอีชีบาย² วันที่ 13 พฤษภาคม 2547 กู้เงิน 52,000 บาท หักค่าธรรมเนียม 4,000 บาท ได้รับเงิน 48,000 บาท กำหนดผ่อนชำระเดือนละ 2,000 บาท แต่ไม่มีการระบุจำนวนงวดที่ต้องผ่อนชำระ ผ่อนไป 13 งวดต่อเนื่องไม่เคยขาดส่ง รวมเป็นเงิน 26,000 บาท วันที่ 7 กรกฎาคม 2548 ได้รับแจ้งว่ามียอดหนี้คงเหลือถึง 51041.56 บาท เท่ากับส่ง 13 เดือน 26,000 บาท ถูกหักเป็นเงินต้นเพียง 958.44 บาท ที่เหลือคือดอกเบี้ย 25,041.56 บาท (26,000 บาท - 958.44 บาท) คิดเป็นดอกเบี้ยเท่ากับ 48 ต่อปี

การคิดดอกเบี้ยโหดระดับเกือบร้อยละ 50 นี้ ทางอีชีบายได้ออกมาแถลงการณ์ยอมรับว่า เป็นเรื่องจริง แต่เกิดขึ้นเฉพาะลูกค้าที่ทำสัญญาเงินกู้ก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศเพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน โดยมีข้อกำหนดในเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยไว้ดังนี้

"การคิดอัตราดอกเบี้ยให้คิดได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี และเมื่อรวมกับค่าปรับ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามที่ได้จ่ายไปจริง และพอสมควรแก่เหตุไม่ให้คิดเกินกว่า อัตราร้อยละ 28 ต่อปี"

ปัจจุบันมีผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากกรณีการคิดดอกเบี้ยโหดสุกๆ นี้ ได้ทยอยแจ้งความต่อเนื่องนับเป็นจำนวนกว่าร้อยราย แต่ละคนมีปัญหาไม่แตกต่างกัน ซึ่งทางสถาบันการเงินดังกล่าวได้พยายามปรับตัวเพื่อลดกระแสความร้อนแรงของสังคม ด้วยการเรียกลูกหนี้มาปรับสัญญาใหม่ ทางองค์กรผู้บริโภคได้พยายามเรียกร้องให้ผู้บริโภคอย่ายินยอมปรับสัญญาใหม่ แต่ให้สู้กันให้ถึงที่สุดภายในชั้นศาลเพื่อให้ความจริงได้ประจักษ์ชัดว่า ลูกหนี้มิได้มีเจตนาจะโกงเงินกู้ แต่เป็นเพราะเจ้าหนี้มีเจตนาผูกพันลูกหนี้ไว้ด้วยดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่สูงเกินกว่าจะยอมรับได้

ในประเด็นทางกฎหมาย การกู้เงินลักษณะสินเชื่อเงินสดนี้ ได้ทำให้เกิดความคิดเห็นเป็นสองฝ่าย คือ การคิดดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่างๆ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศไว้ที่ร้อยละ 28 ต่อปีนั้นก็ถึงถือว่า "ผิด" เพราะขัดต่อประมวลกฎหมายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดไม่ให้คิดดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ 15 ต่อปี

แต่ทางฝ่ายธนาคารแห่งประเทศไทยชี้แจงว่า เจตนาของการออกหลักเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อดูแลและคุ้มครองประชาชนไม่ให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ ซึ่งก่อนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะออกหลักเกณฑ์มานั้น ผู้ประกอบการบางรายคิดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคล รวมกับค่าบริการ ค่าปรับ ค่าธรรมเนียมสูง ถึงร้อยละ 30-50 ทั้งนี้ หากว่าธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นฝ่ายผิด จะทำให้หลักเกณฑ์ที่ออกมาต้องถูกยกเลิกไปและจะส่งผลให้ประชาชนต้องกลับไปพึ่งสินเชื่อในระบบเช่นที่ผ่านมา นอกจากนี้ การใช้อำนาจออกกฎเกณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามประกาศของกระทรวงการคลังที่อาศัยอำนาจตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ดังนั้นหากระบุว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยมีความผิดก็จะส่งผลไปถึงกระทรวงการคลังด้วย³ ซึ่งใครจะเป็นฝ่ายผิดฝ่ายถูกทางทนายความอิสระซึ่งเป็นผู้นำผู้บริโภคไปแจ้งความจับนอนแบงก์ก็ได้นำเรื่องสู่ศาลปกครองแล้ว

เงินด่วนถูกเงินกับนิติกรรมอำพราง: การต่อยอดของนักฉวยโอกาส

ในรอบปี 2548 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้สำรวจพบพฤติกรรมธุรกิจในรูปแบบการปล่อยสินเชื่อส่วนบุคคลไม่ถูกต้องตามกฎหมายจำนวนหลายร้อยรายที่ดำเนินการแสวงหาผลประโยชน์และเอาเปรียบประชาชน โดยใช้วิธีการให้ลูกค้าทำที่เป็นรูปบัตรเครดิตเพื่อซื้อสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วจ่ายเป็นเงินสดให้ลูกค้าในมูลค่าที่ต่ำกว่าราคาสินค้านั้นแทน

โดยมีการหักค่าหัวคิวไว้ส่วนหนึ่งเรียกว่าได้กำไร 2 ต่อโดยไม่มีความเสี่ยงเพราะได้ผลประกอบการเรียกเก็บชำระเงินลูกค้าไปให้กับสถาบันการเงินหรือผู้ออกบัตรเครดิตดังกล่าว⁴

วิธีการที่ว่าข้างต้นนี้เกิดขึ้นในช่วงเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา แต่มาเป็นประเด็นร้อนในปี 2548 เพราะลูกหนี้เริ่มรู้ผลร้ายของการเป็นหนี้กับแก๊งเงินด่วนประเภทนี้ ข้อความหรือประกาศทำนองต่อไปนี้ "หากคุณร้อนเงินเราช่วยคุณได้ เพียงมีบัตรเครดิต บัตรผ่อนสินค้า ...วงเงินเต็มไม่เป็นไร คิดค่ามาที่ 01-XXX-X XXX" ระบาดอยู่ทั่วไป ตามเสาไฟฟ้า ตู้โทรศัพท์ เครื่องเอทีเอ็ม บัตรเดบิต หน้าหนังสือพิมพ์ และในอินเทอร์เน็ต คนที่ไม่ร้อนเงินคงไม่สนใจ แต่สำหรับคนที่เดือดร้อนเงินขาดมือ หรือต้องการกู้เงินเพื่อไปผ่อนหนี้ที่พอกพูนสะสมไว้ สิ่งนี้อาจเป็นหนทางรอดสายหนึ่งก็ได้ เพราะวิธีการกู้ยืมช่างง่ายดายเสียเหลือเกิน แต่คงไม่มีใครคาดคิดหรอกว่านี่คือกับดักที่อาจนำภัยมาสู่ผู้กู้เงินถึงคุณคงทราบได้

วิธีการของเงินกู้ลักษณะนี้คือ หลังจากที่ลูกหนี้ที่เดือดร้อนต้องการใช้เงินสดด่วน คิดต่อไปตามโทรศัพท์ที่โฆษณาไว้ นายหน้าก็จะนัดหมายให้ไปพบเพื่อทำการกู้ยืมเงิน ซึ่งโดยมากมักจะเป็นร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้าหรือโทรศัพท์มือถือ เบื้องต้นนายหน้าก็จะขอหมายเลขบัตรผ่อนสินค้า เพื่อตรวจสอบเครดิตที่ลูกค้าได้รับและยอดเงินคงเหลือ ตัวอย่างเช่น ต้องการเงินสดสัก 20,000 บาท หากมียอดเงินคงเหลือที่บริษัทบัตร ก. อนุมัติให้อยู่ที่ 30,000 บาท เจ้าหนี้จะให้ลูกหนี้ทำสัญญาเช่าซื้อสินค้าชิ้นใดชิ้นหนึ่งในร้านไปในราคา 30,000 บาท โดยมีบริษัท ก. เป็นผู้ให้เช่าซื้อ ส่วนลูกหนี้ก็เป็นผู้เช่าซื้อ มีหน้าที่ต้องผ่อนค่าเช่าซื้อเดือนละ 3,000 บาท เป็นเวลา 10 เดือน ทั้งที่ในความเป็นจริงไม่มีการเช่าซื้อสินค้าใดๆ ทั้งสิ้น

หลังจากทำสัญญาเช่าซื้อเรียบร้อยแล้ว เจ้าหนี้ก็จะมอบเงินสดให้ลูกหนี้ 20,000 บาท หักไว้ 10,000 บาท เป็นค่าดำเนินการและดอกเบี้ยล่วงหน้า 10 เดือน ลูกหนี้ก็มีหน้าที่ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อกับบริษัท ก. ทุกเดือน ถ้าผ่อนครบก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าลูกหนี้ขาดส่งค่าเช่าซื้อสัก 2-3 งวด บริษัท ก. ก็เริ่มทวงสินค้ายืน ถึงตรงนี้ลูกหนี้ก็อาจงุนงงว่าเคยไปซื้อสินค้าอะไรกับบริษัท ก. เพราะสินค้าน่าตาเป็นยังงี้ก็ไม่เคยเห็น เห็นแต่สัญญาเช่าซื้ออย่างเดียว

จุดนี้เองที่ลูกหนี้มีโอกาสที่จะติดคุก เพราะเมื่อสัญญาเป็น "สัญญาเช่าซื้อ" ไม่ใช่ "สัญญากู้เงิน" ตามหลักกฎหมาย ตราบไคที่ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินก็ยังเป็นของผู้ให้เช่าซื้อ ส่วนผู้เช่าซื้อเป็นได้แค่ผู้ครอบครองและมีสิทธิใช้สอยทรัพย์สินเท่านั้น ดังนั้นหากลูกหนี้ไม่มีสินค้าไปคืน บริษัท ก. ก็จะแจ้งความดำเนินคดีอาญาในข้อหาขโมยทรัพย์สิน เรื่องนี้จึงเป็นนิติกรรมอำพรางเพราะเจตนาจริงๆ คือลูกหนี้ต้องการ "สัญญากู้เงิน" แต่ถูกอำพรางด้วยสัญญาเช่าซื้อสินค้า

ในบางกรณีพบว่า แม้ไม่มีบัตรอะไรมาก่อนเลย ก็สามารถกู้เงินจากแหล่งนี้ได้ เพียงติดต่อกัน นายหน้าจะพาไปสมัครเป็นผู้ถือบัตร จากนั้นให้ซื้อสินค้ากับทางร้านที่ทำบัตรด้วย โดยรายละเอียดในสัญญาจะระบุเป็นการซื้อสินค้าเงินผ่อนกับร้านดังกล่าว ขั้นตอนในการขออนุมัติทางร้านจะโทรศัพท์ติดต่อยังสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารให้ก่อน โดยผู้กู้ไม่ต้องแสดงตน ทั้งนี้มีความเป็นไปได้สูงที่สถาบันการเงินซึ่งออกบัตรให้โดยไม่ได้พิจารณาเอกสารอย่างละเอียด จะรู้เห็นกับแก๊งเงินกู้ เมื่อนายหน้าตรวจสอบข้อมูลภายในหากได้รับอนุมัติ ก็จะบอกรหัสอนุมัติให้แก่อ้านค้าไว้ระบุในสัญญา เมื่อเสร็จกระบวนการด้านเอกสารสัญญาแล้ว

ทั้งนี้ในการซื้อสินค้าเงินผ่อนดังกล่าว ลูกค้าน่าจะไม่ได้ตัวสินค้าไป แต่จะได้เงินสดในสัดส่วนประมาณร้อยละ 70-80 ของราคาสินค้าตามที่ระบุในป้าย ที่เหลือร้อยละ 20-30 จะตกเป็นของนายหน้า นั่นหมายถึงลูกค้าต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น 3 ต่อ คือ⁵

1. คอกเบี้ยบัตรเครดิตหรือบัตรสินเชื่อส่วนบุคคล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับร้อยละ 1 ต่อเดือน

2. ส่วนต่างจากการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสดที่ลูกค้าจะได้เงินสดน้อยกว่ามูลค่าสินค้าตามราคาป้าย ประมาณร้อยละ 20-30 เป็นอย่างต่ำ

3. คอกเบี้ยที่ลูกค้าต้องจ่ายให้กับนายหน้าเงินกู้ ที่มีตั้งแต่ร้อยละ 1, 2, หรือ 5 จนถึงร้อยละ 10-20 เป็นต้น

มีความเป็นไปได้ว่า นายหน้าเงินกู้เหล่านี้อาจร่วมมือกับร้านค้าที่นำสินค้ามาวางจำหน่ายในระบบเงินผ่อน ก็จะนำสินค้านั้นๆ กลับไปจำหน่ายหน้าร้านในราคาเต็มตามที่ระบุในป้ายราคาสินค้า เพราะยังเป็นสินค้าใหม่ ซึ่งนายหน้าก็คงจะได้รับส่วนแบ่งตรงนี้เพิ่มเติมอีก

พฤติกรรมการณ์ปล่อยสินเชื่อส่วนบุคคลในรูปแบบนี้ เริ่มระบาดหนักเรื่อยๆ เมื่อทุกธนาคารพาณิชย์หันมาเปิดบริการบัตรเครดิตให้กับลูกค้า จึงเกิดศึกแย่งชิงลูกค้าด้วยการส่งเสริมการขาย ลด แลก แจก แถม รวมถึงการลดหย่อนเงื่อนไขการเป็นสมาชิกผู้ถือบัตร ทำให้การมีบัตรเครดิตง่ายขึ้นกว่าเดิม

สถานการณ์ปัจจุบันจากการผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้าธรรมดา "แก๊งเงินด่วน" ได้พัฒนารูปแบบไปอีกขั้น โดยขยายการให้บริการเข้ามาในห้างดังที่จำหน่ายพวกอุปกรณ์ด้านไอที โดยจะเข้าไปจัดตั้งหน้าร้านขายคอมพิวเตอร์แบบพกพาหรือโน้ตบุ๊กและอุปกรณ์ไอทีเป็นฉากบังหน้า ภายหลังจากมีผู้ใช้บริการติดต่อกับเข้าไปตามหมายเลขโทรศัพท์มือถือที่ระบุไว้ในโฆษณา ก็จะนัดมาทำเรื่องที่หน้าร้าน หลังจากนั้นจะใช้วิธีให้ผู้ให้บริการจัดซื้อสินค้าโน้ตบุ๊กผ่านบริการสินเชื่อบัตรเครดิตที่ถืออยู่ เมื่อได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว ร้านค้าเหล่านี้จะใช้วิธีจ่ายเป็นเงินสดให้ผู้ให้บริการแทนสินค้าโดยหักค่านายหน้าในการให้บริการ

ไว้ร้อยละ 20-30 ของวงเงินที่ได้รับอนุมัติและแนะนำให้ผู้ใช้บริการผ่อนชำระค่าสินค้าไปสักประมาณ 2-3 งวดแล้วหยุดชำระเงิน

หลังจากนั้นผู้ให้บริการเหล่านี้ก็จะนำโน้ตบุ๊กมาจำหน่ายต่อผ่านหน้าร้านหรือเว็บไซต์ หรือที่ในวงการเรียกว่าเครื่องรีไฟแนนซ์ ราคาต่ำกว่าท้องตลาดมากกว่าร้อยละ 10-15 ซึ่งสร้างผลกระทบให้กับร้านค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะสินค้าที่ผู้ให้บริการเงินด่วนนำมาจำหน่ายในท้องตลาดเป็นสินค้าซึ่งมีที่มาแบบไม่ปกติ อีกทั้งการซื้อขายยังไม่มีใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ธุรกิจดังกล่าวนี้ ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคหลงเชื่อซื้อโน้ตบุ๊กที่มีราคาจำหน่ายต่ำกว่าท้องตลาดเป็นจำนวนมาก เพราะสินค้าที่ร้านค้าเหล่านี้นำมาจำหน่ายเป็นของผู้ให้บริการสินเชื่อ เนื่องจากเวลาทำเรื่องผ่อนชำระจะต้องมีการระบุชื่อรุ่นและหมายเลขเครื่องลงใบแบบฟอร์มขออนุมัติสินเชื่อ ซึ่งหากผู้ให้บริการสินเชื่อทำเรื่องแจ้งไปยังศูนย์บริการว่าโน้ตบุ๊กเครื่องดังกล่าวเป็นเครื่องที่ไม่มีผ่อนชำระต่อ ศูนย์บริการสามารถยึดเครื่องจากผู้บริโภคที่นำเครื่องมาใช้บริการจากทางศูนย์ได้ทันที และแจ้งผู้ให้บริการสินเชื่อให้ดำเนินคดีในข้อหาบื้อของโจรค้าย

ล้างการล้างหนี้ให้ได้ ต้องสร้างเสริมการประหยัดและการออม

การที่บริษัทเงินด่วนทั้งหลายยังหากินได้คล่อง และขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ด้านหนึ่งย่อมสะท้อนได้ว่าประชาชน "สร้างหนี้ได้ง่ายกว่าที่คิด" ซึ่งสวนทางกับภาพยุคเศรษฐกิจพอเพียงกับการสร้างภาพ "มีออม ไม่มีอด" ของรัฐบาล ทิศทางหนี้สินภาคประชาชนจะอยู่หรือจะไป สะท้อนได้จากพฤติกรรมและความเคยชินของประชาชน ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากเงื่อนไขและบรรยากาศทางเศรษฐกิจ ที่รัฐเป็นผู้กำหนดกติกาหรือวางแนวทางให้อัดฉีดมาก กระตุ้นมาก ล่อใจให้เกิดการบริโภคมากก็มีแนวโน้มที่จะฟุ้งเฟ้อมาก ในทางตรงกันข้ามหากเน้นให้ประหยัด อุดหนุน และจูงใจให้เกิดการออมและการสะสมทุนอย่างจริงจัง รากฐานของชีวิตและระบบเศรษฐกิจก็จะแข็งแรงยิ่งขึ้น

ขณะนี้ไม่เพียงคนเมืองเท่านั้นที่เป็นหนี้จากการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ง่าย กระแสบริโภคนิยม เน้นเรื่องความสะดวกสบายได้แทรกซึมเข้าไปในวิถีชีวิตของคนในชนบท เช่น การซื้อโทรศัพท์มือถือ การซื้อทุกอย่างที่เห็นในโฆษณา ทั้งๆ ที่รายได้ไม่ได้เอื้อให้มีสินค้านั้นๆ กำลังจะนำพาให้เป็นหนี้กันทั่วถ้วน เป็นโรคใหม่ "โรคประชานิยมหนี้" ซึ่งที่สุกก็จะนำไปสู่ปัญหาต่างๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นฆ่าตัวตาย โรคจิตโรคประสาท และปัญหาความมั่นคงของประเทศ

